

Beogradskie Novine

Br. 257.

BEOGRAD, nedjelja 29. oktobra 1916.

Izazl:

dnevno u jutro, ponedjeljkom poslije podne.

Prodaje se:

- Beograd i u krajevima za posjednutim od carski i kraljevskih četa po cijeni od
- Hrvatsko-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji po cijeni od
- Izvan ovog područja

6 h

8 b

12 b

12 b

K 3—

Oglas po cijeniku.

K 3—

Uredništvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. 10. Telefon broj 67. — Uprava, primanje oglasa i preplate: Kneza Mihajla ul. broj 38. Telefon broj 25.

Godina II.

RATNI IZVJEŠTAJI.

Izvještaj austro-ugarskog generalnog stožera.

Kb. Beč, 28. oktobra.

Istočno bojište:

Front konjičkog generala nadvojvode Karla:

Borbe južno od klanaca Szurduk i Vöröstornya (Crvene kule) još traju; jugo-istočno od Predeal-a potisle su austro-ugarske i njemačke čete neprijatelja iz njegovih jako utvrđenih visinskih položaja dolje u donjinu Parazu. Na istočnoj ugarskoj granici odbijeni su rumunjski protivnenci.

Istočno od Dornavatre prodrli smo za četiri kilometra frontne širine u ruske položaje. Neprijatelj je ostavio u našim rukama 8 časnika, 514 ljudi i 2 mašinske puške. Njegovi pokušaji da povrati otete mu visove ostali su bez uspjeha.

Front maršala princa Leopolda bavarskog:

Kod vojske general-pukovnika pl. Tersztyanskog jaka topovska borba. Pojedinačno rusko nadiranje južno od Zaturcy-a odbijeno je uz velike gubitke neprijateljske.

Talijansko bojište:

Na južnom krilu primorskog fronta traju topničke borbe i borbe bacalima mina. Neprijateljska pješadija, koja je operisala duž druma od Opatje sela, prinudjena je našom vatrom na odstupanje. U Tirolu mjestimično postaje neprijateljska topnička paljba žešća.

Jugo-istočno bojište:

Kod naših četa ništa novoga.

Zamjenik glavara generalnog stožera pl. Höfer, podmaršal.

Izvještaj bugarskog glavnog stožera.

Kb. Sofija, 27. oktobra.

Mačedonsko bojište:

Nema nikakve promjene u stanju. Dan je srazmerno prošao u miru. Između dojranskog i prespanskog jezera slaba topnička vatra. Na podnožju planine Belasice mir. Na frontu Strume slaba topnička vatra. Na primorju jegejskog mora neprijateljska je flota gadjala visove kod sela Orfano.

Rumunjsko bojište:

Na obali Crnog mora mir. U Dobrudži gone saveznice čete potučenog neprijatelja. Zauzeli smo grad Hirsovo. Na dunavskoj obali mir.

Dva mjeseca rumunjskog rata.

Sinoć u devet sati proteklo je ravno dva mjeseca od historijskoga časa, kada je rumunjski poslanik u Beču, knez Edgar Maurocordato došao u palaču austro-ugarskog ministarstva spoljnih poslova u Beču i predao rumunsku objavu rata. Kao što se čitaci još sjećaju, nota o objavi rata završavala se riječima: Zadojena željom, da ubrza kraj konflikta i primora na potrebu da zaštititi interese svoje rase, Rumunjska se nalazi prinudjena, da se priključi onima, koji su u većoj mjeri u mogućnosti, da joj obezbijede narodno ujedinjenje. Iste te subote pukoše već na rumunjskoj granici prve puške, jer Rumunjska je našla za dobro, da ne dopusti, da izmedju savezničkog odnosa, koji je vladao izmedju nje i središnjih vlasti decenijama, i to na njenu veliku korist i ratnoga stanja ne protekne baš ni jedan minut razmaka. Tako je to htjela politika Bratianova i njegovih pomoćnika, koji su se nadali velikim koristima i odlučnim uspjesima zbog ovoga prepada. U Bukarešti odmah izbiše prave orgje ratobornosti, a štampa u glavnim gradovima sporazuma, već je svu presretu pisala nekrologe središnjim vlastima, računajući kao sigurno, da će im zadati smrtni udar stupanje u akciju jedne svježe vojske od preko pol milijuna ljudi na strani boraca za civilizaciju i slobodu. Rumunji dotle prezirani i pominjani na zadnjem mjestu u porodici romanskih naroda, na jednom su dizani u nebesa kao plemenita latinska braća, a svil neprijatelji središnjih vlasti slagali su se u tome, da je na Balkanu kucnuo sudjeni čas, kojim će se stvoriti preokret ne samo na balkanskom bojištu, već i u vaskolkom svjetskome ratu.

Od toga vremena protekla su dva mjeseca, a to je s obzirom na dugo trajanje ovoga rata srazmijerno vrlo kratko vrijeme. Dokle god mu nijesu stajala na suprot nikakva znatnija preprečna sredstva, ratna je sreća bila na strani Rumunja, kada god i pri njihovoj proslavljenoj „kokošarskoj“ vojni prije tri godine. U forsiranim marševima prešli su erdeljsku granicu, pošto su na graničnim prevojima više no dvadesetostrukom brojnom nadmoćnošću savladali junački otpor graničnih četa. No što su oni dublje zadirali u neprijateljsku zemlju, koju su htjeli „osloboditi“, to se više usporavao pohod, dok nije najzač potpuno zapeo. A kada je počeo rat u pravom smislu te riječi, odmah je i bilo svršeno sa njegovom ratnom srećom. Danas su Rumunji svu-

da prebačeni preko granice, austro-ugarske čete stoje na rumunjskom zemljištu i nagnadaju. Na sjevernom južnom bojištu pak, Rumunji nisu doživjeli baš ni jedan jedini dan, koji ne bi crnim slovima bio zapisan u njihovoj historiji. Onaj mali dio Dobrudže, koji još stoji na raspolaženju odstupajućoj rusko-rumunjskoj vojsci, svakim se danom smanjuje, a možda je blizak dan, kada će Rumunjska potpuno biti isključena od mora. Položaj ove najlakomšljene kraljevine na svijetu postaje sve više katastrofalnim. Već sedmicama Bukarešt odjekuje od uzvika za pomoć, što ih rumunjska vlast odašilje na sve strane. Pomoć se traži na prvom mjestu od Rusije. A Rusija ostaje hladna i pokazuje očigledan prezir prema savezniku, koji je imao, da joj izvozuje put za Carigrad. Nekadani anarhist Gustave Hervé u Parizu, koji je poznat sa svoje iskrenosti ne može da se načudi što središnje vlasti na svim frontovima zagrožene brojno nadmoćnjim neprijateljima, ipak još nalaze mogućnosti, da čas ovde, čas onđe nanesu po koji odlučan udar. Sa strahom se vidi kako raste i značaj balkanskog bojišta. Pristupanjem Rumunjske u rat, sporazurna štampa sama je naglašavala taj značaj, a od kada su rumunjske stvari pošle niz vodu, ona se opet trudi, da umanjil značaj toga bojišta. Da su Rusi, Rumunji i Sarailova vojska uspjeli, da izvrše svoje namjere, svakako bi ovo bojište bilo važno. No za to mora se priznati, da je to bojište isto tako važno u sadašnjem slučaju, kada je nastupilo nešto čisto suprotno i kada Rumunjska ide na susret nesreći. To je bila velika računska pogriješka Bratianova i kralja Ferdinanda, kada su oni našli da su sile sporazuma u većoj mjeri u stanju da obezbijede rumunjske aspiracije, a u ratu se računske pogriješke još u većoj mjeri svete nego li u politici. Dva mjeseca bila su dovoljna, da dovedu Rumunjsku u ovako težak položaj, a da silama sporazuma, a naročito Rusiji navuku na vrat glacijolju, od koje bi možda ostale poštedjene, da je Rumunjska ostala neutralna.

Utvrđenja u Rumunjskoj.

U času, kada su njemačke, bugarske i turske čete zaposele skoro cijelu Dobrudžu i kada su naše čete prešle na cijelom frontu tansilijske Alpe i stupile na rumunjsko zemljište, zanimaće pregleđ o utvrđenjima Rumunjske. Pošto su utvrđenja u Dobrudži pale postoje još utvrđenja na liniji Sereta i središnja

Prema „Danzers Armeezitung“ svrha je utvrđenja na liniji Sereta, da se obrani Rumunjska od jednog napada, koji bi bio preduzet kroz Moldavu ili obala

Crnoga mora uz Dunav, t. j. da se zatvori prostor izmedju Karpata i dunavske nizine u širini od 85 km. Glavna su uporišta ove odbrambene linije Galac, Namoloasa i Foksani, dok praznine izmedju njih imaju da ispunite vojska. Ova se tri uporišta, moraju smatrati po modifikovanoj Schumannovoj sistemi podignuta kao obična oklopna utvrđenja, a od 1887. godine počivaju na načelu u glavnom topničkom obranu. Oklopna (blindirana) oruđja, brzometni topovi 3.7 i 5.3 cm, obice (haubice) od 12 cm, kao i drugi teški topovi i mužari (merzeri), prikupljeni su pod tri do pet njih u po jednom položaju (aplasmanu), a poredjani u nekoliko redova na takav način, da u prvi red dolaze lakši topovi u pokretnim ili vrećastim oklopima, aiza njih teža oruđja, spojena po grupama.

Galač se utvrđenjem pojasmom od 45 km, sastoji se iz 10 takvih Schumannovih grupa, smještenih u tri uzastopna reda. Naoružana su sa 24 obice (haubica) od 12 cm, 20 mužara (merzera) od 12 cm, 160 brzometnih topova od 5.3 cm, svega ima 204 topa, svih u oklopnim lafetima. Galački-dunavski front zbog međunarodnog karaktera Dunava do rata nije bio utvrđen. Nije poznato je li to naknadno za vrijeme rata izvršeno makar u vidu poljskih utvrđenja.

Namoloasa, ima tvrdjavični pojas od 20 km dužine, a sastoji se iz 8 Schumannovih grupa u tri uzastopna reda. Tvrđava je naoružana sa 20 obice (haubica) sa 12 cm u oklopnim lafetima i 80 brzometnih topova od 5.3 cm na pokretnim oklopima; svega dake 100 topova.

Foksan je tvrdjavični pojasom od 25 km, sastoji se iz 15 Schumannovih grupa, smještenih u tri uzastopna reda. Naoružana su sa 24 obice (haubica) od 12 cm, 20 mužara (merzera) od 12 cm, 160 brzometnih topova od 5.3 cm, 154 osmataračkih oklopova; sve je to izgradjeno na njemački način. K tome valja još dodati 476 bočnih oruđja. Opasivanje samoga grada bedemima, što ga je također projektovao Brialmont na pologonalnoj osnovici, dosad koliko je poznato nije izvršeno.

Iz ovoga opisa biće da je čitao dobio utisak, da je rumunjski tvrdjavični sistem vrlo zgodno postavljen i kako naoružan prema načelima, koja su važila u vremenu njegovog podizanja, t. j. pred kraj prošloga stoljeća. Može se i pretpostaviti, da su od tog vremena na utvrđenjima izvršene popravke i usavršavanja. No veliko je pitanje hoće li ta utvrđenja zadovoljiti svoj smjer prema topničkom načinu napada, koji se udomaćio u ovome ratu.

Osim tega ovaj opis pokazuje, da je rumunjski tvrdjavični sistem u svoje vrijeme podignut s obzirom na najopasnijeg protivnika — Rusiju. Danas pak Rumunjska vodi borbu na ruskoj strani, a protiv svojih nekadanih saveznika.

Rat sa Rumunjskom.

Novi rusko-rumunjski položaj.

Kb. Karlsruhe, 28. oktobra.

Po Švajcarskim vijestima iz Milana javljaju tamošnji listovi sa rumunjske granice: Glavni dio rusko-rumunjskog krila povlači se u prostor od Basadaga. Neprijateljima je ispoljilo da ruski vojnici u vremenu njegovog podizanja, t. j. do kraj prošloga stoljeća, učinili su način na kojem su naoružani na njemački način. Osim ovih triju glavnih oslonih tajka podignut je još 1890. godine u vidu poljskog mostobrana lijevo-krilih bočnih položaja kod Kočemesta.

O dobrodžanskim utvrđenjima nema tačnih podataka, kao što je znano iz toga dogadjaja, nalaže su se kod Tutrakan i Silištare poljski mostobrani sa pojedinim oklopnim baterijama; osim toga se tvrdi, da je glavni grad južne Dobrudže, Dobrič bio utvrđen. Kao što je poznato ove su tri tvrdjave sa mnogobrojnim ratnim materijalom odmah u prvom naletu pale Šaka Mackensenovo vojski. Osim toga je još i Željeznička pruga Konstanca-Medžidija—Černa Voda bila zaštićena utvrđenjima kod ovih triju mjesta. No ipak je i ova mjesto posljednjih dana na postigla ista sudbina kao i Tutrakan, Dobrič i Silištare.

No jezgro cijelog rumunjskog tvrdjavnog sistema sačinjava jako utvrđena prijestonica Bukarešta. Značaj njegovih utvrđenja opravдан je njegovim središnjim položajem između Dunava i Karpata, kao i na glavnim saobraćajnim putevima između

uredaja. Tako su stanovi časnika bili uredjeni kao najljepša svratišta, dočim su prostorije za momčad bile užasno zapuštenе. Naličile su podzemnim rumenama. Rumunjski časnici su ipak svoje ljepe prostorije kratko vrijeme uživali. Bugarski mač i vatra brzo su ih isjetrili iz ovih, sa ogledalima i raznim ženskim portretima ukrašenih prostorija. Ovakovo utvrđenje tvrdjave nije se za ciljog rata još nigdje vidjelo. Našlo se čak i raznih pomada, najnovijih dječjih francuske pornografije i toaletnih zalozi, te zato da sad ne mogu da se

uredaju. Tako su stanovi časnika bili uredjeni kao najljepša svratišta, dočim su prostorije za momčad bile užasno zapuštene. Naličile su podzemnim rumenama. Rumunjski časnici su ipak svoje ljepe prostorije kratko vrijeme uživali. Bugarski mač i vatra brzo su ih isjetrili iz ovih, sa ogledalima i raznim ženskim portretima ukrašenih prostorija. Ovakovo utvrđenje tvrdjave nije se za ciljog rata još nigdje vidjelo. Našlo se čak i raznih pomada, najnovijih dječjih francuske pornografije i toaletnih stvari. Tako vode Rumunji rat.

Pronadjen stari srpski novac. Kod Kotor je nadjen pun sud novaca iz vremena cara Uroša II.

Pišu zadarškom „N. Listu“: Pri kompanji gradskog vodovoda našao se je nedavno — kojih 100 metara udaljeno od gradskih zidina — jedan sud pun srebrnog novca sa likom srpskog cara Uroša II. (sina cara Dušana). Komada je bilo po prilici hiljadu. Čudnovato je, da je novac sasvim nov i svijetao, kao da je bio čuvan u kakvom muzeju, a ne pod zemljom. Traži se, teži se da je na tom mjestu bio Benediktinaca, te kad je Barbarosa opisjedao Kotor, Mlečani su ga — da ne bi manastir bio njegova oslona tačka — dalji srušiti, te su po svoj prilici tada i novac zakopali. I sad se nadjoče temelji manastira. Benediktinci su kasnije dobili crkvu sv. Duha, koja se nalazi po sredini grada, uz biskupske sjemenište, te je dan danas (t. j. za vrijeme mira) kapela klerika i ujedno crkva gimnazije. Nadjeni no-

hrvatskoj poeziji — ona je prava dobit. Svježim bojama podvlačeći žene u našoj književnosti daje ovaj umjetnik nove tvojstvina i budi jače interesovanje i za samu djelu.

Kao putnik u pustinji pri fatanorganjskoj slici što ima fizičko osjećanje kao da povijetar hladni od bistre vode i zelenje šume, koja negdje tamo, daleko od njega postoji, tako isto i mi, čitajući ove njezine slike, daleko od izvornih umjetničkih dijela, u trivenju i vrtlogu sadašnjice osjećamo pravo umjetničko zadovoljstvo.

Dakle, da prodjemo kroz galeriju slike ovog novog umjetnika.

„Juđita i Suzana čista“. To vam je zdrava i krepka žena iz kičice holandskog slikara i čista, puna zanosa u pobjedu — Jovanka Orleanska.

Zatim pred vas izlazi čitav niz „napadnih markizida malih“, koje

„Igraju menuet; i miris duž sale

Vejaše k'o vetrar od lepeza njihin...

ili sam Versaj pun zgodnih staza, šumica, tajanstvenih kućica — cijela potreblja pozadina za život „Barokne gospoje“.

A kad ste kod „Romantičke duše“ pred vama se stvara scena posljednje pojave iz „Cyranine Bergerac“ — Roksanda za gjerjevom u tihom manastirske vrtu. Lišće žuto pada — jesen

upute u taj posao. Rumunjska vlada mora dakle ratne troškove sada da nabavi iz svoje zemlje, a samo nabavke sa strane podmirivaće za sad još Englesku.

Rumunski vapaji.

(Naročiti brzojav „Beogradske Novine“)

Stockholm, 27. oktobra.

Rumunjski vapaji za pomoć sve su hitniji. Preko Petrograda javlja se sa rumunjske granice: „O dogadjaju u Dobrudži piše „Universul“: Ponovo se osjeća Damaklov mač nad prijestonicom. Mi još ne znamo, gdje će se neprijateljsko prodiranje moći zadržati, ali i sama činjenica, da je i poređ priprema bilo nemoguće zaustaviti neprijateljsku ofenzivu, izaziva uzemljenje, koje nije u stanju da umanjiti grmjavina teških topova neprijateljevih, koji trajno napada, i nehotice prožima osjećaj, da dvoje ogromne krvave klijeste počinju da se zaravaju u tijelo rumunjske zemlje, da ga rastrgnu. Ono što Rumunjska može da učini, da uspostavi stanje, biva prirodno; ali ne treba zaboraviti, da smo mi ofenzivom Faikenhaynovom bili primorani, da znatne boracke snage iz Dobrudže povučemo i da ih ponovo koncentrišemo protiv Erdelja. Našim saveznicima na sjeveru i istoku mi smo oslabili zamah opasne neprijateljske koncentracije, i olakšali smo Sarailu u vanredno velikoj mjeri time, što smo Nijemce, Bugare i Turke privukli protiv sebe. Dalje smo, privlačeći njemačke čete sa sjevernog fronta na Balkan, stvorili Englezima i Francuzima priliku, da preduzmu i izvedu veliku ofenzivu. Mi smo u velikoj mjeri izvršili svoj zadatak, pa se sad svojski nadamo, da su saveznici svjesni svoga zadatka u punoj njegovoj zamaštosti.

Oskudica municije u Rumunjskoj.

(Naročiti brzojav „Beogradske Novine“)

Stockholm, 28. oktobra.

„Odeski Listok“ javlja iz Reni: General Berthelot je rekao ruskom generalu Visolkinu, da ga oskudica municije u rumunjskoj vojsci veoma uzmirevu. Koliko se on mogao uveriti, zaliha topničke municije bila bi dovoljna taman za jedan rat koji bi trajao osam sedmica. Sudbonosno je, što je rumunjski glavni stožer podcjenio vojnički razvitak snage.

Stockholm, 29. oktobra.

„Ruski Invalid“ saopštava: U Moskvu je pripjelo jedno izvanredno rumunsko izaslantstvo, kome je na čelu rumunjski topnički stručnjak Pocuratu, radi raspravljanja važnih pitanja o rumunskom municijonom snabdijevanju.

Ispražnjenje Bukarešta.

(Naročiti brzojav „Beogradske Novine“)

Kopenhagen, 28. oktobra.

„Ruskoje Slovo“ javlja, da je započela evakuacija Bukarešta. Svi vlastovi odvajači hiljade izbjeglica. Vlasti i viada napuštaju takodjer grad. Vlada duduše nije naredila evakuaciju, ali je sada rado potpomaže.

Gradjansko stanovništvo napušta Bukarešt.

(Naročiti brzojav „Beogradske Novine“)

Kopenhagen, 27. oktobra.

„Ruskoje Slovo“ javlja iz Bukarešta: Od nekoliko dana čuje se u prijestonici iz daljine grmljava i topova, koja izgleda, dolazi sve bliže. Vlada ne čini više nikakve smetnje odlasku gradjanskog stanovništva, ali je željeznicu rekvirirala vojna uprava. Gradsko vijeće opominje svijet, da bude miran i da čuva patriotsku prsebnost.

Jedan „zločin sile sporazuma“.

(Naročiti brzojav „Beogradske Novine“)

Zeneva, 27. oktobra.

„Matin“ govori opirono o rumunjskom porazu. Ruska pomoć izgleda, na žalost, da se je izjavila. Ono što

vac uzeše radnici kud koji, tako da se jedva moglo naći i poslati jedan komad msgru. Bulić i jedan ostaviti i za naš muzej kotorski.

Prilikom ove vijesti potjećamo na to, da su svi Nemanići imali vrlo tijesnih političkih i privrednih veza sa Dubrovnikom i južnom Dalmacijom, koja je povremeno, kao n. pr. za vrijeme cara Dušana, bila pod njihovom vlašću, tako da ni najmanje ne začudiće ovo načlanje starosrpskog novca.

Šta je potrošila francuska vojska za dvije godine rata.

Francuski list „Le Radical“ saobćio je jednoum od svojih prošlih brojeva nekoliko interesantnih podataka o potrošnji francuske vojske na mesec, odjeći i municiji iz kojih se može razabrati silni trošak, što ga prouzrokuje rat kod jednoga naroda, a kamo li kad se gotovo čitav svijet nalazi u ratu. On piše: Ako je od početka rata svaki vojnik dnevno pojeo pola hleba, to iznosi do danas 360 hlebova, što čini 1008 funti hleba, za što je trebalo 994 funte žita. Ova množina žita pak odgovara polju od 2000 do 2500 kvadratnih metara. Osim hleba potrošio je vojnik 660 funti svježeg mesa, što odgovara po prlici volu od 840 funti žive mjeere, od kojega dobiva još neki dio u konzervama, zatim još pola vola, koji je u uledjenome stanju importiran. Nadalje je potrošio: 22 kg slanine ili masti, 130 kg krompira, 36 kg sušenoga variva, 7 kg tjesteta, 2 kg sira, 18 kg soli, 43 kg šećera, 29 kg pržene kafe. Potrošak duvana iznosi 11 kg ili 11 paklica po 100 grama, a vina je potrošio

se u Rumunjskoj odigrava, znači u punom smislu optužba protiv svih sile sporazuma.

Rumunski bjezugci u Rusiji.

(Naročiti brzojav „Beogradske Novine“)

Stockholm, 28. oktobra.

„Ruskoje Slovo“ ima izvještaj, da u Odesu stižu prepunjeni vozovi s porodicama, koje su pobegle iz Buduća i drugih rumunjskih gradova većnom s najužnjim potrebama. One tražu da preko Petr grada neposredno otpuštu u Francusku i Englesku. U Buduću su podvozne karte raspodrate već za dvije sedmice u naprijed. Vlada čini sve što može da stanovništvo olakša odlazak i putovanje. Veci dio bukareškog stanovništva pobjegao je u Jaš i Unghia; Kišinjev je prepun bjezugaca.

Francusko-englesku ofenziju.

Borbe oko utvrđenja Douaumonta.

(Naročiti brzojav „Beogradske Novine“)

Frankfurt, 27. oktobra.

Odnosno zauzeća utvrđenja Douaumonta od strane Francuza, doznaće „Frankfurter Zeitung“ slijedeće: Nije istina, da je zarobljen zapovjednik utvrđenja Douaumonta. On u opšte nije mogao biti zarobljen, jer u utvrđenju nije bilo ni jednog njemačkog vojnika, kad su Francuzi napadali. Naši su napustili utvrđenje, jer su se u njemu zapalile zalihe benzina, uslijed čega je nastao veliki požar.

Engleska i kolonije.

Abesinija objavila rat Engleskoj.

(Naročiti brzojav „Beogradske Novine“)

Lugano, 28. oktobra.

Prema pouzdanim vijestima objavio je otac zbačenoga abesinskog negusa (cara) Ras Mihajlo, rat Engleskoj, koja na brzu ruku prikuplja vojsku na abesinskoj granici.

Engleska traži, da joj se ustupu chilenski dreadnoughti.

(Naročiti brzojav „Beogradske Novine“)

Bern, 27. oktobra.

„Agencia America“ u Valparaiso Javljava, da Engleska traži od Čilea, da joj ova stupi svoja dva dreadnoughta „Cechrame“ i „Latorre“, koji se dovršuju u engleskim lukama. Engleska je vlasta ponudila Čile u zamjenu za iste podvodne brodove.

Regrutska pitanja.

Kb. London, 28. oktobra.

Engleski uglijarski savez izjavio je vlasti, da bi pozivanje svih dosad oslobođenih rudara izazvalo skakanje cijena ugljja i smanjivanje proizvodnje za 15 po sto.

Borbe u Mađedoniji.

Sarrail o svojoj vojsci.

Kb. Berlin, 28. oktobra.

Jedan prijatelj generala Sarraila pokazao je onomad jednom neutralcu jedno pismo mađedonskog glavnog komandućeg, u kojem se navodno medju ostalim veli, da stanje u njegovoj vojski ne dopušta brzu ofenzivu. Zlosti bjesne, a front je vrlo dugacak. Vojska se sastoji iz jedne uprave valovske zbirke naroda. Od Kserksovog doba nije se vidjela ovakova vojska.

Engleske čete, veli Sarrail, jesu Astralijanci i Novoselandajni, kod kojih se vidi, da vode poreklo od zlikovaca, koji su prije sto godina poslati tamо. Talijani su plašljivi, koji jednako bježe ispred Bugara. Jedini su valjani vojnici u njegovoj vojski Srbi, ali njih je vrlo malo.

360 litara ili 2 bureta. U svim ovim brojevima nisu sadržane posebne kupnje na račun pojedinih četa. Što se odjeće tiče, to je u ove dvije godine prošjećeno svaki vojnik potrošio 4 kaputa, 4 pari pantalone i 4 para cipela. Do 1. maja 1916. datke potrošeno je preko 75 milijuna metara suknja od 140 centimetara širine, prema tome toliko, da bi se zemaljska kugla mogla tim suknom dva puta omotati. Ako svaki metar stoji 8–10 franaka, to iznosi trošak za sam materijal 700 milijuna franka. Da se načine kaputi i pantalone samo za 100.000 ljudi to treba u tu svrhu uzeti vune od 75.000 ovaca. Troškovi ishrane iznose za svakoga ratnika dnevno 2 franka ne uračunavši ovomo izvanredna „predovoljstva“ i dodatke. Gotovo isto toliko staje i odjelo te oprema. Šinje stoji 30 franaka, pantalone 12, a par cipela 21 frank. K tome pridolazi još i naoružanje svakoga vojnika i muničija, što iznosi za svakoga ratnika po prlici oko 200 franka. Mašinska je puška naravno deset do petnaest puta više vrijedna od obične puške bez obzira na njen potrošak muničije, koji je u pet minuta toliko kau u pješaku u čitavoj godini. Kod modernoga topa stoji svaki kilogram njegovog metala oko 20 franaka tako, da veći top stoji 50.000, poljski top 20 do 30.000 a teški, dalekobojni top 150 do 200.000 franaka pa i više. Tvornice muničije i ratnih potreba proizvode prema mjesecu avgustu 1914. 135 puta više mašinskih pušaka, 300 puta više pušaka i 27 puta više topova. Proizvodnja se baruta pošteštostručila, a granata se 28 puta više pravi nego prije.

U Rumunjskoj odigrava, znači u punom smislu optužba protiv svih sile sporazuma.

Austro-Ugarska.

Turski opunomočenik kod car. i kralj vrhovnog vojnog zapovjedništva.

Beč, 28. oktobra.

Javljaju iz glavnog stana za ratnu štampu: Turski vojni pukovnik glavnog stožera Fejzil beg imenovan je za vojnog opunomočenika kod car. i kralja vrhovnog vojnog zapovjedništva, uz dosadanju svoju redovnu dužnost.

Rat na moru i pod morem.

Uspješno nadiranje njemačkih torpednih borbenih snaga u Kanalu.

Kb. Berlin, 27. oktobra.

Noću između 26. i 27. oktobra prodri su dijelovi naših torpednih borbenih snaga iz njemačkih luka kroz moreuz Dover-Kala i do linije Folkestone-Boulogne u engleski kanal.

Po dosadanju izvještajima vodje torpednih brodova komandora Michaelsena, djelimično je neposredno ispred samih neprijateljskih pristanista potopljen najmanje jedan a jest brodova, koji su vršili predstarašku službu i dva do tri razorača ili torpedska broda; pojedini ljudi od posade izbavljeni su iz mora i odvedeni kao zarobljenici.

Više drugih stražarskih brodova i najmanje dva razorača jako su oštećeni torpedskim i topovskim pogodcima.

Dalje je potopljen engleski poštanski brod „Queen“ južno od Folkestone pošto je prethodno posadi dato vremena, da se iskrca.

U Kanalu kod poveće kule svetilje Varne opazio se kako kretanje bolničkih brodova.

Naši torpedski brodovi vrtili su se u njemačke vode nepovrijedjeni i bez ikakvog gubitka.

Naćelnik glavnog stožera mornarice.

Engleski izvještaj o njemačkom pomorskom napadu.

Kb. London, 28. oktobra.

Zadnje noći pokušale 10 neprijateljskih razorača da napadom ometu naša saobraćaj u kanalu. Potopljen je jedan prazan transportni brod. Posada je spašena. Potopljeni su dva neprijateljska razorača; ostali su otjerani. Postoji bojazan, da je potonuo jedan engleski razorač. Spašeno je devet ljudi od posade. Drugi jedan razorač torpedovan je i izvučen na obalu.

Podmornički rat na američkoj obali.

(Naročiti brzojav „Beogradske Novine“)

Zürich, 28. oktobra.

Kako se „Stampa“ doznaće iz Londona, tamo se ovih dana u veliko nadej vijestima o novim žrtvama njemačkih podmornica na američkoj obali.

Kako se u tome izvještaju veli, njemačke podmornice „U 53“, „U 48“ i „U 61“ samo vrijeđaju zgodan čas, da iznova otpočnu sa svojom djelatnošću. Prema izvještajima, koji su stigli u London o spisku žrtava ovih triju podmornica, pokazuju, da je njihova djelatnost izazvala pravu pustoš među brodovljem. Na posljednjem spisku nalaze se osim nekoliko norveških brodova, koji su nosili kontraband, još i tri engleska broda od prosječno 3500 tona.

Rusija.

Vrhovno zapovjedništvo sila sporazuma.

Petrograd ili Paris?

Kb. Malmö, 28. oktobra.

„Ruskoje Slovo“ veli, da su posljednji događaji na Balkanu ukazali na potrebu, da se još većina usavrši jedinstvo zapovjedništva sporazurnih vojski. U tu će se svrhu uskoro opet sastati veliki vojni savjet sila sporazuma, koji će rješavati o tome prianju. Ispak su mišljenja u tome pogledu podjeljena: Naime jedni žele, da središte savezničkih zapovjedništava, tako reći možak sporazurnih vojski, bude u Petrogradu, a drugi opet, da ono bude u Parizu. Pristalicu prve formule ukazuju na to, kojko je važno istočno bojište, a napose Balkan i da će na istočnom bojištu pasti odluku. Drugi opet vele, da je iz tehničkih i saobraćajnih razloga Paris zgodniji,

SRPSKOM CRVENOM KRSTU, Ženeva, za g. Kostu Ilića glumca. Dragi Kosta! Lijepa vam hvala na prijateljskom izvještaju. Hvala Bogu, da se je neko sjetio da javi i o našim ljudima. — Samo gdje su gdje — Maike — Odbori, da nam jave i o našoj ljeti? Nemaju vremena. Molim vas javite Giniću, da sam u Beogradu kod Kristićne, da je sve dobro, samo da mi odmah javi što je sa Radom Žikićem, gdje le on? Zašto se ni jedan ne javlja? Ja sam u velikoj brizi za njima, javite i njemu i u nadležno mjesto, da mi pošalju novaca za život. Pozdravite ih od mene i Kristićne. Vas pozdravila blagodari i molim me i u buduće izvještavate. Katarina Žikić — Ginić, Beograd, Sarajevska ulica broj 37. 17676-8

G. Dragiću Soldatoviću, Ženeva. Molim vas poradite, da mi se na račun moje penzije pošalje što više novaca. — Pozdravila vas Stanoje Mlenković, Zorina ul. 12, Beograd. 17680-8

SRPSKOM CRVENOM KRSTU, Ženeva, za Dr. Victora i Pavla Moravca. Milo nam je da ste zdravi, isto smo i mi sa Klemensom. Novac smo dobili četiri puta, ako možete pošalje još, — drva su skupa, Pozdrav Klara Germica, Niš. 17672-8

SRPSKOM CRVENOM KRSTU, Ženeva. Molim ponizno Crveni Krst, da me izvesti, da li je živ i zdrav moj zet Živojin Djordjević, podnarednik telegrafskog odjeljenja, dunavske divizije, II. poziva. Učitiva Hristina Petrović, iz Bagrdana. 17686-8

Milutinu A. Protiću, Geneve. Molim vas kume izvjestite mog muža Dragutina Stamenkovića, da sam novac redovno primala kao i posljednju sumu od K 153. Ja i djeca smo zdravo, samo je majka bolesna od brige za njima. — Neka Dragi kaže Vladi Jovanoviću, da sestri pošalje novac, jer je u velikoj bijedi. Mnogo vas pozdravlja i blagodari na učenjenoj usluzi. Dragog i uku mnogo pozdravlju i vole majka, Rada i Zaga i Persa Stamenković, Trnska ul. broj 1. 17794-8

Dj. Ami V. Marinković, Lozana. — Mila Ana! Ja vam do sad isposlali nebrojene karte, najviše Stanki i Djoki, nikakvog odgovora ne dožili, za Djoku sam u očajanju od aprila ne dobiti nikakve vijesti od njega. Hvala ti na poslatih 488 kruna, izvjesi me, ko šalje. Molim te postaraj se da mi se pošalje sve moje primanje i to što skorije. O Djoki me izvjesti, da li je zdrav i kako uči tamo. Djeca su dobro kao i svi Vladini, samo želimo, da vas sve naše mile što skorije vidimo i pred nas. Tvoja tetka Bosiljka Sv. Gikić, Pop Lukina ul. broj 19. Beograd. 17793-8

SRPSKOM CRVENOM KRSTU, Ženeva. Za Milana Spasića, čtab moravske divizije I. poziva, Dragi Miko! Prijete tri dana primila sam 380 kruna i baka 158. Mnogo ti hvala, to je sve što imamo, što nam ti šalješ, lo sada snio svega dobili sa ovim posljednjim 1919 kruna, ali ono ranije smo već sve potrošili. — Sto nam nikako ne pišeš, baš bi voleli da dobijemo što od tebe. Sta rade djeca, sa Savom ne mogu nikako da dodjem u vezu. Svi te mnogo pozdravljamo. Idu li djeca u kakvu školu. Mica V. N. Hristića, Dečanska ul. broj 35. 17712-8

SRPSKOM CRVENOM KRSTU, Ženeva. Molim Srpski Crveni Krst, da podejstvuje na nadležnom mjestu, da mi se moja plata (75 dinara i kvarterina 15 dinara, svega 90 dinara mješćeno), ispošlje, jer je nisam primio od oktobra 1915. god. Sa porodicom sam u Beogradu, bez srestava za život. Miloje Jovanović, zvančnik sreza veliko-oraškog, okruga smederevskog, Beogradskog ul. 22, Beograd. 17744-8

Adamu Djermanu, Geneve. Dragi kume, dobila sam vaše dve karte, na koje sam vam odgovorila. Molim vas dostavite Milanu, da smo ovđe u fabrići svi, Bogu hvala, zdravi. Ivanka je porasla i u veliko govoriti i jednakonjenog tatu spominje, — dati se dobili moju sliku sa lvanom? Javite Milanu, da nam se češće javlja i da se raspita za Batu i Dušana. Miša i djeca u Jagodini zdrava. Milanu šaljemo mnogo pozdrava. Hvala ti unaprijed na sve mu. Tebe i Bosu pozdravlja i vole, — Draginja i Ivanka, Čučurija, fabrika šećera. 17739-8

Mihajlu Tadiću, Pension Regina, Ženeva. Molim te Miku, zauzmi se, da mi se pošalje novčana pomoć na račun moga primanja. Novac da mi se pošalje preko Wiener Bank-Verein-a u Beogradu, na donju adresu. Unaprijed zahvalan, Nikodije Bošković, računopisatički glavni kontrolor u penziji, Poslanica ul. 29. 17711-8

Milanu Jakiću i Žiki M. Mitroviću, Ženeva. Vaše sene karte dobile i ste dostavio vašim porodicama. Kad vaših kuća svi su živi i zdravi. Hvala vam na izvještaju o molima Kruni i Brani, ali vas lijepo molim za detaljni izvještaj o mojoj kćeri Kruni, jer se iz vašeg izvještaja ne vidi le li i Kruna živa sa Branom, i gdje se naša. Na ovome biste vam osobito blagodaran. Uz srdačan pozdrav, Milan Nadašković, Palanka. 17666-8

Croix Rouge Serbe, Geneve. Umojavam Crveni Krst, da izvjesti mogu muža Dušana Radivojevića, direktora Beogradske Zadruge, da smo sretni, što smo dobili vijest o njemu da je živ i zdrav. Za nas neka ne brine, mi smo zdravi. Samo ga molim ako je moguće, da mi se češće javlja i šalje novaca svakog mjeseca, jer sa ovim što imam mogu raspolažati najdalje 2–3 mjeseca. Ja sam u velikoj brizi, da ne bih ostala bez novaca. Mnogo ka pozdravlju i žele, Nata i Dragi. Blagodarna Natalija D. Radivojevića, Kosmajska ulica broj 35. 17735-8

Dragoljubu Radojloviću, Ženeva. Molim vas poradite kod Srpskog Crvenog Krsta, da mi pošalje pomoć na račun moje penzije. Broj knjižice 2007. Spoštovanjem, Katarina M. Bošić, Bitoljska ul. 60. 17736-8

Miloradu T. Tadiću, Ženeva, Hotel Terminus. Sad sam u Beogradu poslom i tata je ovde već dvadeset dana, ne znam da li će kući. Tvoje pismo primila sam i fotografije. Od Nege još u aprilu primila sam svega 500 dinara. Pošto Tisa nije izdalo nalog, njegov oratak neće da mi isplati, samo po tvome pismu 1000 dinara, te zato imam velike neprijatnosti, jer mi novac treba. Nega nema novac kod sebe, za koji dan ide kući da mi doneše, jer zna da i Tisi tamо treba. Zdravi smo, ali vrlo brižni za vama. Zašto na moje anonsne nisi odgovorio. Javi se i na kuću koji put, — Kako Vlada i Leka. Toplo vas pozdravljamo i ljubimo, Boša Tadić, Kralja Milana ul. 9. 17732-8

Milovanu Ristiću, Žurich. Dragi Milovan! Molim se Bogu i nadamo se da si dobro. Ja sa djecom i svi naši takodje smo vrlo dobro ne brini ništa. U novu se kuću nisam preselila, jer je zauzeta. Vinograd stao obrali i našli 10.000 kgr. grožđa. Sve je lijepo smješteno i vino povoljno prodajem. Kako si sad bez posla čovečanska ti je dužnost, da za svakog poznatog ili našeg sugrađanina koji se do sad nije mogao javiti, ovamo javiš Šta o njemu znaš, ili pak na pitanja izvještiti se i oper javiš. Mnogo ćeš dušu time od očajanja povratiti. Za sad te molim lavi podržati o tekušu Katinom Vasi, je li živ i zdrav? Daniča i djeca kao i tekuši i Leposava zdravo su. Pliš li i Nikolaj Jocić? Gospodja odavno nema vijesti, birne mnogo za njega i sina. Jesi li kad čuo Šta za našeg Nikolu Ninića redova XX. puka, III. čete, IV. bataljuna, I. poziva Izvještiti se i javi za Miluju Dudiću, kaplara I. brdske haubičke baterije, stalni kadar. Javi na mene, rođeji su mu dobro, mole, da se on javi. Javi zet Djoku, da su njegovi u Paraćinu svjedovi i mnogo pozdravljuju batu Djoku i I. Jubišu. Ja sam seja Kaj dala 500 dinara, što ćeš ti naplatiti od zeja a u buduće neka novac za seja Kaj Šalje preko Ugarske Banke u Beogradu za Živku, sa naznakom za koga, ja ču onda ovde po Živkinom nalogu isplaćivati. Kako je gospodin Jasić Lukić? Njegovi su dobro. Bosa se često javlja, tebe pozdravlja, dobro je sa djecom. Naši u Beogradu takodje dobro. Pozdravljuju te mama, tetka i teča i Tihomir, a ljube te svoji Bata, Sava, Ljuba, Stana, nala Črnjija i tvoja Vojsava Ristić, Čuprija. Sve naček pozdravi. 17785-8

DR. JOV. ŽUJOVIĆU. — Molim, posredujte za moju doktorsku invalidu, koju sam primala mjesечно u 50 dinara, a tako isto primala sam i od Srpskog Lječarskog Društva 80 dinara mjesечно. Oba primanja ne primam od novembra 1915. god. Jako sam obolela, i već sam dva mjeseca u postelji, te sam u velikoj nevolji. S toga mi je novac neophodno što prije potreban, da se mogu liječiti. 17786-8

U isto molim Dr. ALEKSU SAVIĆU, kao dobrogo prijatelja mog poč. muža, da mi se javi na moju adresu, i da mi pošalje svoju adresu. Po mogućstvu ispošalje što novaca, a na račun moga osiguranja (koje je u sumi od 20 hiljadu dinara), koju će vratiti na prvo mjesto čim meni društvo isplati osiguranje. Unaprijed zahvaljujem, kako g. Dr. Žujoviću, tako isto i Dr. Al. Saviću. Katarina, supruga poč. Dr. B. Jaćovića, lječara iz Zajecara, Novopazarska ul. br. 28, Savinac—Beograd. 17786-8

SRPSKOM CRVENOM KRSTU I G. DRAGOLJUBU RADOJLOVIĆU, Ženeva. — Molim da mi se pošalje što veća suma novaca, na ime pomoći, na račun moje plate, koju ne primam od mjeseca novembra prošle godine. Plata mi je 2.750 dinara godišnje, a primao sam na blagajni beogradskoj. Sa pozidom se nalazim u očnjom stanju, te mi je biza pomoć neophodno pet eura. Milivojević, poreznik beogradskog poreskog odeljenja, Birčaninova ul. br. 36, Beograd. 17779-8

SRPSKOM CRVENOM KRSTU, Ženeva. — Molim, izvjestite moga brata Svetislava Jovanovića, upravnika pošte, za koga sam čula da je u Nići, da smo poslati do sad novac primili preko Wiener Bank-Verein-a: otac 880 kruna, sestra 245,10, 867,60, 170,50 i ja 244,40. Hvala i molim da ga i u buduće Šalje. Neka nam piše, ni jedne riči nemamo od njega. Pozdravljuj i volnu i Miletu: otac, Zorka, Mica i djeca. Društvo blagodari Zorka A. Vičevića, Dušanova 48, u kući Dušana Milivojevića. 17791-8

SRPSKOM CRVENOM KRSTU, Ženeva. — Molim, izvjestite moga brata Svetislava Jovanovića, upravnika pošte, za koga sam čula da je u Nići, da smo poslati do sad novac primili preko Wiener Bank-Verein-a: otac 880 kruna, sestra 245,10, 867,60, 170,50 i ja 244,40. Hvala i molim da ga i u buduće Šalje. Neka nam piše, ni jedne riči nemamo od njega. Pozdravljuj i volnu i Miletu: otac, Zorka, Mica i djeca. Društvo blagodari Zorka A. Vičevića, Dušanova 48, u kući Dušana Milivojevića. 17791-8

Gospodjici MILENI ATANACKOVIĆ, Ženeva. — Draga Milena! Molim te, javi Ivi, da sam sad primila tri posiljke novaca, dvije po 381 kr., jedna na moje a druga na ujnu ime, i jedna od 825 kruna. Mnogo mi blagodarin, neka mi i u buduće Šalje. Izdatci su veliki. Žimovaču sa ujnom Marom i Verom u Smederevu. Lakša je i jeftinije namirnice. Svi smo zdravi. Peća mi je vrlo dobro, raste i sve uku zove i pominje. Matu obilazim, dosta je dobro, javi mi mom. Molim te, Šalje, što o našim Šalje i Šalje je sa Stanom? novac što je javio još prije četiri mjeseca da je poslao ujna još nije primila, pitaj ga Šta je sa tim, neka reklamira. Tebe i tvoje pozdravlja Simka Dr. Desimirović, Smederevo. 17780-8

S. EIDUSS, John Grasset 14, Ženeva. — Mili Šamit Šeli li dobio moja tri pisma i dva oglasa za onaj mjesec? Ja od tebe ni pisma ni oglasa. Citala sam tvoje pismo od početka ovog mjeseca za brata. Možeš misliti kako mi je bilo teško za tebe, moj dragi. Mislim da je sad sve redno i ti ćeš mirno produžiti tvoi rad. Za nas ne brini, čuvaj tvoje zdravlje i piši češće. Pozdravlju i ljeđi tvoja Sonja i djeca, Kralja Milana ul. br. 9. 17778-8

Dr. CLARA KLEINMANN, Rue des Anonymes 17, Ženeva. — Vaše stvari ja sam pod reversom predala njemačkoj opštini. Ni sam imala mogućnosti da ih ponesem sa sobom. Sad pri mogućnosti ja učinim po vašoj volji. Sonja Eiduss, Kralja Milana ul. br. 9, Beograd. 17777-8

PERI KUŠAKOVICU, Ženeva. — Za Miju Orlušića. — Mili moj Mijo! Tvoju kartu poslala iz Ženeve početkom oktobra primih i počitah oglas u broju 214 i 252. Koliko radosti i sreće, znati, da si zdrav i da je dobro, čuvaj se i stajale, da mi se jednom zdrav vratиш. Javljaj se, jer tvoje vijesti, jedina su još radost moja. Zdrava sam, bila sam doista slaba u Vrnjicima i ovdje pri povratku. Javljajući ti se oglasima redovno, tako je najsigurnije. Pozdravi Lazu, a tebe ljubi tvoja Žena Hristina Orlušić, zubni lekar, Dečanska ul. br. 8. 17790-8

POLU VELJKOVICU: Vukašin i Maks s Blažom dobro — javlja mi Bora Mandići dobro. Detalje javiš. Bora je dobro u 6. raz. gimnazije. Pročitati li moj oglas u Br. 224? Sad mi možete odgovoriti po obećanju u br. 194. Dakle? Hvala što ne zaboravljate moje. Pozdrav svima, Boško. 17666-8

Mihajlu Bokonjiću, Ženeva. Molim vas javite momu sinu Milanu, da sam dobila od doktora Stankovića dva put put molim odgovorite momu mužu Čedi Vohoski: da sam novac, u sumi 1429,10 kruna, prima u dva putu od Wiener Bank. Još sred. septembra i o prijemu ga odmah izvestila i preko Crvenoga Krsta i preko g. Popića pismom. Zdrava sam ja i Bata, ali je Gita u avgustu bovala od tifusa, a Seka od difterije, i lakšeg tifusa. Mica je prije 12 dana spricana, kao i Seka od difterije. Dobro su sad svi i mole se Bogu da im čuva tatu. Gita se posvedeno molim Bogu za „svoga Čeda“. Moji su svi zdravi i svi ga toplo pozdravljamo. Ja ga molim da se javi lično na poznatu mu adresu. Vama blagodari na dobroti Leposava Čeda Vohoske, Beogradsko ul. br. 24. 17774-8

SRPSKOM CRVENOM KRSTU, Ženeva. Za g. Simu Popovića, advokata. Veliku ste dobro učinili što ste nas izvestili za Dušana, da je Bogu hvala zdrav. Za nas neka ne brine, mi smo zdravi. Miodrag tati Šalje mnogo pozdrava. Dušana mnogo pozdravite, a vi prime pozdrav i blagodarnost od Natalije i Miodraga D. Radivojevića, Kosmajska ul. br. 11. 17774-8

DOBIVOJU VUCKOVICU, Rue Pierre Fatio No. 25, Ženeva. — Za Velju. — Molim vas, izvjestite Božidar A. Popovića, poštara, da mi odmah pošalje novac, jer sam u velikoj oskulici. Zahvalna Šefaljević, zvaničnik Željezničke direkcije, Nevesinjska ul. br. 11. 17774-8

CROIX ROUGE SERBE, Ženeva. — Molim vas da izvjestite g. Vladu Babovića, načelnika i g. Milana Ristića, blagajnika Željezničke direkcije, da mi što prije pošalju novac akonto moje primanje, jer mi je veoma potreban. Aleksandra Vasiljević, zvaničnik Željezničke direkcije, Nevesinjska ul. br. 11. 17774-8

G. LEPOSAVI SMODLAK, nastavnik, Vieilliard 10, Ženeva. — Molim te Leposavu, nastani da mi se pošalje moja penzija, koju nisam primila od oktobra 1915. god., koja iznosi 1631,43 dinara godišnje, pod brojem 595. Milica zdrava. Pozdrav svima od tetka Lenke i mene. Jovan Jovanović, Lovćenska ul. br. 5. 17774-8

DOBIVOJU VUCKOVICU, Ženeva. — Molim vas da izvjestite Božidar A. Popovića, poštara, nastani da mi se pošalje moja penzija, koju nisam primila od oktobra 1915. god., koja iznosi 1631,43 dinara godišnje, pod brojem 595. Milica zdrava. Pozdrav svima od tetka Lenke i mene. Jovan Jovanović, Lovćenska ul. br. 5. 17774-8

G. MIJAJLU DIMITRIJEVICU, Ženeva. — Molim vas da izvjestite g. Vladu Babovića, načelnika Željezničke direkcije, da mi što prije pošalju novac akonto moje primanje, jer mi je veoma potreban. Aleksandra Vasiljević, zvaničnik Željezničke direkcije, Nevesinjska ul. br. 11. 17774-8

SRPSKOM CRVENOM KRSTU, Ženeva. — Molim Crveni Krst za dejstvo, da mi se odmah pošalje pomoć na ina plate moga muža Dragoljuba Radojčića, činovnika Željezničke Direkcije, koji je odustan, jer sam u velikoj oskulici sa djetetom. Jela Radoj

www.nb.rs TISI TRAJKOVICU, Hotel „Terminus“, Zeneva. Dragi Tiso. Po tvojem nalogu, ja još aprila mjeseca isplatila sam: Mici Kosovac 500 din. i Bosi Tadić 500 din. Takođe Janicevima još po svojoj prvoj karti isplatila 500 din. i to sam dobila od tvoga ortaka. Kaži Djoki da opet njegovima pošalje, jer su u oskudici. Novac 500 din. za Bandžiku i 1000 din. za Bosu Tadić nisam isplatila, jer tvoj ortak nedu novac dokle od tebe ručno nalog ne dobije na njega. Twoja pisma koja ja njenom podnositim nisu dovoljna. Ovdje me uveravaju da si ti do sada novac primio, oni su na gospodina Savčića uputili oglaš, da ti isplatiti. Svi smo zdravi, tebe, i Tozu mnogo pozdravljamo. Nega Trajković, Kralja Milutina No. 53.

17731-8

MALISA TADIĆ, univerzitet, Zeneva. Izvesti se tačno za Milivoja, po mogućstvu telegramom, pa mi javi preko novina. Za troškove uzmi od g. Riste Topalovića. Prati Ljupčetu slijedeće: Draga Ljubice, svakodnevno me izveštavaj za Batu, tako isto i za braću. Karte preko Milanke sporo stižu. Zelela bih lično Bata da mi se javi. Svi zdravi. Tača i uka često se javljaju. Ljubi te tvoja Kata. Malisa ovo neka važi i za tebe, nemojte da nas sad zaboravite. Mila vrlo dobro. Pozdrav Kata Lazarević, Valjevo.

17375-8

SRPSKOM CRVENOM KRSTU Zeneva. Izveštavam moga muža Dragutinu Dj. Stefanovića, nastavnika ložničke gimnazije, koji je otisao kao vojni blagajnik, da sam sa djecom u Beogradu ali u velikoj oskudici nemajući novaca za život. Djeca su od prije mjesec dana obolela. S toga ako misli da ih zateče u život, neka novac pošalje što prije. S poštovanjem Ruža Stefanović, Gla-vaševa ul. br. 22, Beograd.

17508-8

Dr. ŽIVANU JASICU, Geneve. Svi smo zdravi za nas se ne brini. Slike smo ti poslali, javi da li si primio. Posliji nam twoju i Perinu sliku. Jaylaj nam češće o tvome i Perinom zdravlju. Ako ti je moguće pošalji nam novac jer nam je potreban i za porez. Seja Marta moli da javiš odmah šta je sa Ilijom. Ako mogneš naći Ristu Ukpoinu, Braničevski telegrafski odred, ti mu dai 300 kruna. Njegova će porodica označenu sumu nama isplati. Svi te mnogo pozdravljaju. Twoja Ljubica, mjesto Bogatić.

17468-8

Gospodji MICI PAVLOVIĆ, Hotel „Bel-levue“, Zeneva. Uvažena gospodjo, od srca vam blagodarim na usluzi koju ste učinili mome mužu Gligoriju Ivanoviću, računošću, naredjujući vašoj firmi da mi isplatiti novac preko gospod. Ljuba Badjaka. Molim budite dobiti te me izveštite gdje se on nalazi i dostavite mu ovu adresu. Dragoj moj Glišo, novac koji si mi posao kao i kartu preko g. Ješe, jednovremeno dobiti u Mladenovcu. Mi smo svi zdravo u Bašinu. U Bašinu smo već dva mjeseca. Novac ovim putem ne šalji, jer je otežano primanje, nego firma neka pošalje g. Miliji Pavloviću, trgovcu u Palanci. Naši su svi zdravo, javili se preko Crvenog Krsta kao i Dragutin Canin. Završujem anonsu željom da nam budeš zdravo šaljući ti mnogo pozdrava od djece, svih naših a najviše od twoje Jele Ivanović, učiteljice, Bašin—Palanka.

17720-8

G. Dragiću Soldatoviću, Geneve. Moj muž Sima T. Dajmak, služitelj ministarstva finansije; kao vojnički pravobranilački odjeljenja, I. poziva, zarobljen je. Ja sam bez sredstava za život a i on traži novčanu pomoć. Njegov je br. 1288 spiska a od 1. novembra prošle god. nisam ništa primila i nikakvog drugog prihoda nemam. Ponizno vas molim da nastanete da mi se prati novac, kako bi mogla se biti pomoći i mužu svome poslati. Olga S. Dajmaka, ul. Miloša Velikog 60.

17601-8

G. MICHEL DRAGICEVIĆ, direktor de la Prom. Banke, Geneve, 12. Rue Lev, Reynaud. Iz karte, koju ste uputili mojoj babi Danici Djordjević, saznam, da mi je brat Radivoje Ignjević, student, bolestan u Francuskoj. Ne pozajem vas, gospodine, ali suze moje mame i briga za bratom gone me da vas molim, da trug oko detaljnog izveštaja o njemu. Sestra ume biti iskreno zahvalna i takvu zahvalnost dugujem vama za svaku uslugu koju nam budete učinili. Darinka Ignjević, Dositijeva No. 2.

17466-8

G. STOJADINOVICU, advokatu, Zeneva. Molim vas gospodine, pošaljite ovaj oglas mome mužu Nikoli Simiću na čemu vam mnogo blagodarim. Dragi Nikola! Zdravo smo svi za vas ne brini. Novac sam dobila pet puta, ukupno 514 kruna. Karta twoja od početka avgusta jako nas je sve obradovala, to je prva koja je lično od tebe. Živi piši da su svi naši zdravo samo trebate češće da se javljate. Pozdravljaju te i vole twoje Kaja, Soja i Ljubica, Gornji Milanovac.

17531-8

G-nu Djordju Radojloviću, Geneve. Poštovani gospodine, vašu kartu od konca sept. dobila sam. Toplo blagodarim na izveštaju o mome mužu, u isto vreme vas molim da budeste ljubazni i njega izvestite da sam sa djecom i svom familijom zdrava. Ako je moguće neka se i u buduće preko vas javlja. Budite dobiti pozdravite moje: ujnu i ujaka Ljubu Šćekovića. Blagodari i pozdravlja vas Ljubica Mike Petrović, Kralja Milutina 6.

17564-8

O. MIH. TADICU, Zeneva. Molim Vas gospodine javite tati da smo svi zdravi, i da smo novce primile. Pozdravlja Vas, Ruža Z. Prodanović, Ratarska ul. br. 6.

17750-8

CIJENE OGLASIMA:

Omlina jednog millimetarskog retka (42 mm široko staje) 10 helera
 Pripisano: Petna jednog millimetar retka (70 mm široko) staje 40 helera
 Bilješke: Petna jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje Kruna 4
 Mali oglasnik: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

Ljekarska pomoć.

ZUBNI LJEKAR

CHRISTINA ORLUŠIĆ
stanuje: Dečanska ul. 3, II sprat.
ord: od 8—12 prije podne.
i od 2—6 poslijepodne.

Izradjuje: zlatne krune, zube na Šraf, čuprje, zube u kaučku i sve ostale vrste zuba i vilica, plombira zube, vadi zube, vrši opravke i prepravke.

12987-1

Cuvuri djonova na obuci (blakeji) od dionske kože bolji su od gvozdjenih, jer ne žutje tabane i ne klizaju. Mogu se dobiti kod Braće Pinkas Stein, Kralja Milana ul. 51. Za obuće ima diona za fleke i kerde.

16394-5

KORESPONDENCIJA.

Tomo Marić, London. Oglas sam pročital milo mi je što si zdravo. Ja sam s detom zdravo pošaljali nam novaca u krunama pošlo nam je velika potreba, raspitaj za Dražoga, primi pozdrav od mene Danice i majke, Milica T. Matić Sunđumijača ul. 33. 17522-8

Daniilo Zdelar, Chaffly s. Lausanne, 2 Villa Rougemont. Izjavljam odmah tačno što je sa Brankom. Mi ovđe svi zdravi. Brinemo kako što nema od vas ništa. Zašto ne šaljete novac? Kako i gdje je Voće? Šta radite vas troje? Pišite odmah, tačno, kako god znate, u vekoljivo smrzi. Sve vas mnogo pozdravljamo. Tata Vladimir Zdelar, Žorina 55. 17520-8

Kupujemo polovne pisace mašine, kao i oštećene kase (Wertheimove) Nagy Jenő és Társa, Budapest VI. Nagymező utca 8. 560-2

Kupujemo zamjenjujemo i liti popravljamo, takodje prodajemo ponova svakovise škartirane crkvene namještje. I predmete "Kiselejtetők" tempom felszerelésekftor, részv. társaság" Budapest VI. Nagymező ut. 8. Nagy Jenő, upravljački ravnatelj. 560-2

Stanovi.

Za izdavanje tri stana po soba i kujna. Električno osvjetljenje. Gundulićev Venac ul. br. 13. 18058-4

Stan za izdavanje u Katićevoj ul. 13. Dvija sobe, predoblike, kujna i špajz sa cestim udobnostima. Uputiti haustmajstora. 18070-4

Izdaže se jedna soba sa licu na gornjem spratu u Knez Mihajlović ul. 24. zgodna za advokatsku ili agentursku kancelariju, iz avlje 2 sobe i kujnu, za uslove upitati u radnji Solomona Kohena. 17775-4

Pod kiriju izdajem: 2: dučana u ulici Kralja Milana br. 70, jedan na čušku a drugi do njega; i veliki podrum za smještaj pica i druge robe u istom imanju gdje su dučani; 1 stan u Studenčkoj ul. 44. sa 4 sobe, kuhinjom i predobjem; a prodajem materijal od jedne stušene kuće u Kosmajskoj ul. 10. Kuća je cink-plehom pokrivena. Ovo je važno za Ilmare. Mišo Z. Jovanović, advokat, Kralja Milana ul. 9. 18076-4

Elegantino namještaje soba sa upotrebom klavira, izdaje se odmah. Uputiti Žorin ul. 53a, između 11 i 3 sata po p. 18194-4

Lijepa soba sa namještajem u centru varoši, sa električnim osvetljenjem ili dvije sobe, izdaju se odmah. Uputiti u redakciju pod "Stan 195". 18195-4

Traži se moderan stan sa najmanje četiri velike sobe i sporedne prostorije. Adresakod administr. ovog lista sub „G. L. 190“.

551-5

17727-8

Razno. TRAŽI SE pod kiriju jedan klavir. Ponude administraciji ovog lista sub „G. L. 190“.

551-5

17727-8

Fridr. Kochmeistera nasljednik
Budapest, V. — Hold u. 2.

Veletrgovina medicinal-droga, pharmaceutskih specialiteta. — Fabrika kemičko-pharmac.-preparata i zavoja. Liferanti mnogobrojnih sanitetskih zavoda i apoteka, kao što drogerija monarkije.

Ces. i Kr. Privilegovana Austrijska LENDER-BANKA
Beograd, Knez Mihajlova ul. br. 20. — VRŠI ISPLATE 545

ZAROBLJENICIMA I INTERNIRANIMA neposredno na najbrži i najjeftiniji način.

Ekspozitura Englesko - Austrijske Banke u Beogradu
Saborna ulica broj 23.

bavi se svima bankar, poslovima i trgovinom svakovrsne robe. Vrši isplate iz Austro-Ugarske, savezničkih i neutralnih zemalja a tako isto i odande.

Salje novac ratnim zarobljenicima i interniranim po umerenim uslovima. — Prima uloge na štednju i menja novac kulantno. —

Kapital sa rezervama: 140,000,000 Kruna.